

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelék).

Debreczeni szabadságszobor.

A magyar nép nem feledkezik meg nagyjairól, hanem istenadta tehetségéhez képest igyekszik emléket emelni azoknak, akik akár a tudomány, akár közművelődés, akár a harez terén bátran kitartottak, fáradtak, dolgoztak, sokszor életükkel áldoztak.

Ugy mondják, hogy Olaszországot kivéve alig van ország, melyben annyi szoborral, annyi emlékekkel vannak megörökítve egyes történelmi események. Ezt nem is lehet csodálni; ezer esztendő s küzdelmünknek, ha minden nevezetes mozzanatát megörökíteni akarnók, uton-utófélen emlékeket kellene állítani.

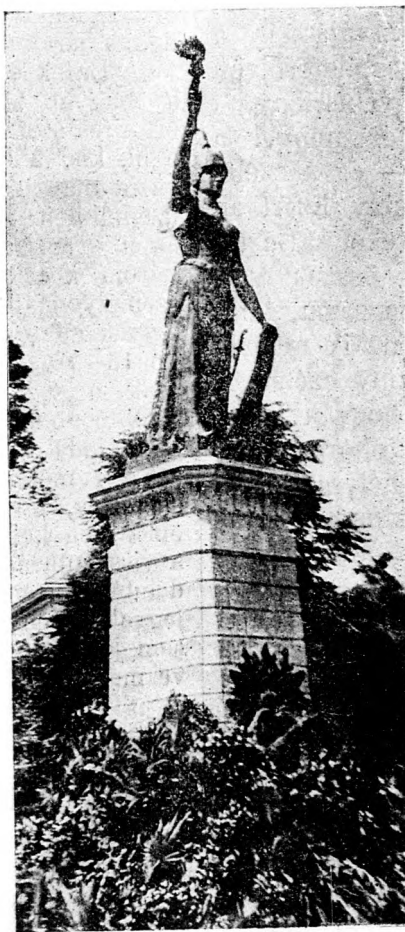
De jól is van ez így, hogy emlékoszlopokkal áldozunk nagyjaink emlékének; az utókor föltekintvén az oszlopokra, bátorságot merít jövő küzdelméhez.

A tiszántuli tőzsgyökeres nagy város, Debreczen szintén ünnepet ült a múlt héten. A debreczeni szabadság-szobrot leplezték le, melyet Tóth András debreczeni szobrászművész

alkotott. A leleplezést rendező bizottság élén Komlóssy polgármester helyettes főjegyző állott. A szabadságszobor a debreczeni Emlékkertben van elhelyezve.

A polgárság együtt ünnepelt a városi tanácsossal s több mint hatvan küldöttség vett részt a leleplezésen. A város nevében Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester, a Csokonai-kör nevében Géresi Kálmán elnök, a debreczeni ujságírók nevében Konez Ákos tanácsos, az ujságírók elnöke, a 48-as honvédek nevében dr. Hegedüs Pál tett koszorút a szobor talapzatára. Az ünnepély azzal kezdődött, hogy az összes dalos-egyesületek elénekelték a Himnuszt. Az elnöki megnyitót a szoborbizottság elnöke, Komlóssy Ártur polgármesterhelyettes mondta. Ezután a szobor-bizottságtól átvette a szobrot Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester, beszédére Géresy Kálmán válaszolt.

Majd elhelyezték a koszorukat s a Himnuszszal bezárták az ünnepséget. Délután a főiskolai ifjuság a közönséggel kivonult a honvédtemetőbe, megkoszoruzni a honvédsírt.

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VI. ker., Andrássy-ut 23. szám,

VII., Rottenbiller-utcza 33. sz.

Ajánl luczernamagot, muharmagot, tarlórépamagot, piros kölesmagot, fehér kölesmagot, **BIBOR-HEREMAGOT**, pohánkát, mustármagot, lóbabot, téli borsót, téli bükkönyt, szöszös bükkönyt, (Vicia villosa), továbbá raffiaháncsot és rézgáliczot legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban.

Vesz: bármely mennyiségben biborherét és tavaszi repczét.

Segíts magadon...

Kalapot emeljete az előtt a tiszteletreméltó törekvés előtt, amelyvel Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterünk a szegény nép baján, terhein segíteni igyekezik. Ez a nemes törekvés odairányul, hogy a földet munkáló ember is érezze magát igazán embernek s részesüljön azokban a jogokban és előnyökben, melyek a haza minden polgárát megilletik. Ime Darányi miniszterünk megteremtette a Gazdasági Munkás- és Cselédpénztárt, melynek áldásait rövid fönnállása óta is ezrek és ezrek élvezték, de a miniszter ur ott még nem állapodik meg. Azt akarja, hogy ne legyen ebben az országban gazdasági munkás vagy cselédember, aki betegségében, szerencsétlenségében, a gondviselés által reá bocsájtott inséges állapotában magára legyen hagyatva s úgy pusztuljon el, segítség nélkül, mint a villám által sujtott magányos fa a határszélen. Azt akarja Darányi Ignác, hogy minden munkásember mellett ott álljon betegségében, elhagyatott állapotában a munkáspénztár segítségével s akit az Isten elszólít ez árnyékvilágból, annak özvegyét, árváját is a segítség nyújtásával vigasztalja meg, letörölvén arcaikról a lelkükből fakadó könnyeket.

Meg kell ismertetni a magyar néppel a gazdasági munkáspénztár áldásait — ez a célja most földmivelésügyi miniszterünknek. Ezért ad ki erre vonatkozó népszerű füzeteket s ezért hívja most össze értekezletre az összes vármegyék tisztviselőit, lelkészkedő papságát, tanítóját vármegyénként, hogy először nekik magyarázván meg a munkáspénztár jótékony célzatát, kiküldje ezután őket a nép közé, hogy a lelkesedés szavával minél több munkást toborozzanak e pénztár ama lobogója alá, amelyre jelszó gyanánt az van felírva, amit Krisztus urunk is hirdetett s amiért meghalt a keresztfán: *ember-szeretet*.

De hát ne is legyen magyar munkás, aki nem sorakoznék ez áldásos intézmény hivei közé, akik közel ötszázezeren vannak. Azt mondja a példabeszéd, hogy aki magán segít, azon az Isten segít. Mi meg azt mondhatjuk, hogy aki a Gazdasági Munkás- és Cselédpénztár tagjai közé belép, az szerencsétlenség esetére nemcsak magán, hanem a hitvestársán és gyöngye gyermekein is segít, mert biztosítja nekik azt, amiért minden nap imádkozunk, a mindennapi betevő falatot, kenyeret. Hát lehetséges-e olyan gonoszlelkű ember, aki ezt nem akarná? Mi azt hisszük, hogy ilyen gondolkodásu ember nincs Magyarországon.

Előttünk vannak a példák. A Gazdasági Munkás- és Cselédpénztár csak az elmúlt hat

hónap alatt 720 balesetet ért embertársunknak fölsegélyezésére 21.593 korona 47 fillér segélyt fizetett ki. Rokkantsági nyugdíjat kapott 35 munkásember közel 1500 korona erejéig, haláleseti segélyre pedig hét családnak kifizettek 1187 koronát. Hát ezek a számok szebben beszélnek, mint akármelyik képviselőjelölt. Aki nem akarja, hogy özvegye az utolsó vánkösát adja el, hogy emberhez illően eltemethesse, aki nem akarja, hogy keresetképtelensége vagy halála esetén gyermekei éhen pusztuljanak, az lépjen a Munkás- és Cselédpénztár tagjai közé. Ezt beszélnek az itt felsorolt számok is s azt izeni a magyar népnek Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter is, akinek hazafias, a szegény ember felsegítésére célzó törekvései előtt embertársaim tisztelettel emeljünk kalapot! M.

Szent István-napi ünnep.

Mint minden évben, úgy az idén is fényes ünnepség lesz a budavári Mátyás templomban augusztus 20-án, azaz Szent István-napján. Az ország legtávolibb részéből is eljönnek, mint zarándokok járulnak Szent István király jobbáéhoz.

Erdekes lesz tudni az utazó közönségnek, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint Szent István-ünnepnap alkalmából a m. kir. államvasutak valamint a kassa-oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemükben álló helyiérdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával, mind a három kocsiosztályra nézve úgy a gyors- mind a személyvonatokon Budapestre mérsékelt áru menettérti jegyek adatnak ki. Ezen jegyek folyó évi augusztus hó 16—20. napjain — az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban — valamennyi személyszállító vonathoz (expresz vonatok kivételével) fog-nak kiadni. A menettérti jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, a visszautazást legkésőbb az 5. napon éjféltől meg kell kezdeni, megjegyezvén azonban, hogy a visszautazás legkorábban csak augusztus hó 20-án délután történhetik, korábbi visszautazás esetén a jegyek érvénytelenek. Utmegszakításnak sem menet sem jövetkor nincs helye. Gyermekekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

Népfölkelői jelentkezések.

Az a tisztelni való politikus és államférfiu, aki anélkül, hogy az ország biztonságát veszélyeztetné, minden módon könnyíteni igyekezik a nép terhén. Ilyen törekvés, hogy az adók igazságosan osztassanak meg, hogy így a szegény, mindennapiját véres verejtékkal kereső emberre minél kevesebb teher essék. Ilyen jó szándék az, hogy a nyári munkaidőben a tartalékos, már többnyire családapa katonákat ne öt hétre, hanem csak három hétre hívják be a fegyvergyakorlatokra s ilyen törekvés az is, hogy a népföl-

kelő jelentkezéseket egyáltalában egyszer s mindenkorra el kell törölni.

Tudjuk azt, hogy rendes körülmények között ma már minden ember hatvan esztendő koráig népfölkelő. Azt is tudjuk, hogy minden ősszel minden népfölkelőnek a járása székhelyén az erre kiküldött katonai bizottság előtt jelentkeznie kell — különbeni súlyos büntetés terhe alatt — hogy bizonyítsa, hogy még nem költözött el sem az árnyékvilágba, sem pedig Amerikába. Nos hát ez a jelentkezés körülbelül egy millió népfölkelőnél egy millió munkanap elvesztését jelenti, amely pénzben kifejezve s átlag véve két millió korona veszteséget jelent.

Az a kérdés, hogy egyáltalán szükség van-e a népfölkelői jelentkezésekre, melyek sok pénzbe kerülnek az államnak és a népfölkelésre kötelezetteknek is. Mi azt mondjuk, hogy erre egyáltalán nincs szükség, mert teljesen elegendő volna, hogy ha a népfölkelő a község házában jelentené be esetleges lakásváltozását s innét a jegyző értesítené erről az illetékes katonai hatóságot. Körülbelül egy millió magyar népfölkelőt szabaditanának meg ezzel egy fölösleges tehertől, idő- és pénzvesztéstől. Be látták ezt már katonai felsőbb körökben is s úgy látszik, hogy a jövő esztendőre már eltörülnek a népfölkelő jelentkezéseket. És ez nagyon helyesen van, hiszen minden ilyen jelentkezés nélkül is tudja már széles Magyarországon a nótát:

Ha egy kicsit sánta vagyok,
Ha egy kicsit pupos vagyok,
Görbe vagyok, bandzsál vagyok.
Hajh de népfölkelő vagyok.

Amerikában pusztult véreink.

Ne vándoroljatok ki Amerikába, ahol nyomorultul pusztultak el magyar véreink. Ezt az intelmet hozzák nekünk az amerikai magyar ujságok, amely híradást olvasva, mintha hallanánk száz és száz magyar testvérünk halálhörgését.

Csak a múlt hónap vége felé történt, hogy Amerika Johnstown nevű bányatelepén bányalég robbanás történt, mely megölt száztizenöt munkást, kiknek nagy része magyar ember.

Oh, Amerikában olcsó az emberélet, különösen a kivándorlott magyar ember élete. A dúsgazdag

bányatulajdonosok semmiféle óvintézkedéseket sem tesznek meg, hiszen ha elpusztul száz magyar munkás, kapnak helyette kétszázat. Így történt ez itt is.

A Johnstowni szerencsétlenségénél, mint eddig megállapították, a következő magyar születésű munkások vesztették életüket:

Kanócz András orlái (Abaujmege), 23 éves, nős, Bartók János zsadányi (Abaujmege) 36 éves, nős, Simkó István hejzei (Abaujmege) 46 éves, nős, Dutka János bodókőújfalusi (Abaujmege) 40 éves, nős, Lapkó János zsadányi (Abaujmege), 30 éves, nős, Prezuhai Mihály, zsadányi, 38 éves. Horváth János, Sándor Péter, 18 éves nagylaki (Ungmege), Nagy Sándor, nagylaki (Ungmege). Gömörmegeiek: Plaga Bálint, Vrabely Pál, Drobka János. Zombarszáki János, Frankó József, Duncsek István, Bulicsák Mihály, Zsidov András. Ungmegeiek: Csueska Mihály, Koleczun János, Galajda János. Zemplénmegeiek: Moszkaly András, Moszkaly Albert, Pító Péter, Koczik István, Holodzak György. Szepes megeiek: Basista György, Hulej János, Imricsák István. Turóczmegeiek: Vorozna György. Sárosmegeiek: Kapika János. Ezekon kívül még több magyarországi származású is van az áldozatok között, akikről — nem lévén hozzátartozóik — nem tudják megállapítani, hogy hová valók. Ilyen van körülbelül tizenöt.

A robbanás áldozatai napokig temetetlenül feküdtek a bányatelep körül. Még az sem akadt, aki elhantolja őket. Végre egy Tóth Antal János nevű magyar ember vetődött arra, aki borzadva látta, hogy honfitársai holttesteinek husát már az ebek marcangolják szét. Ez megszánta őket s negyvennyolc óra alatt két gödröt ásott s abba temette el magyar véreinek földi maradványait.

Ne vándoroljatok ki Amerikába. Vagy ha ilyen nyomorultul, hazátlanul akartok elpusztulni, csak vándoroljatok hát ki.

Rudolf trónörökös vadása.

Megboldogult Rudolf trónörökösünknek egyik kedves embere, Szokolovszky Kázmér erdőőr, az erdészvilági elárult vadászkastély hűséges őre meghalt hetvenöt éves korában. Hajdan rettegett esendőr volt, kitől a betyárvilágban a szegénylegényeket félelem fogta el. Legutóbbi állásában gondozója volt Rudolf trónörökös kedves vadászkastélyának és pavillonjainak, ismerője a legutolsó erdei bokornak. Egy kis virágszál nem lopózkodhatott be a park virágai közé, hogy ő ne tudta, rögtön meg ne látta volna. Hetvenöt éves korában is még erőteljes vadász s ápolója a nagy természetnek. Az egész vidék ismert alakja volt a Lengyelországból származott vén

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.)

aratósi és cséplési árjegyzéke

megjelent és kívánatra bárkinek azonnal megküldetik

dalia, ki magyar polgárokat nevelt a hazának s egyik fia Zágrábban a horvát diákok elleni véres küzdelemben is vitéz magyarnak bizonyult. Az öreg vadászember július 29-ikén halt meg, épp azelőtt pár órával, hogy Endrődi Sándor, a jeles poéta Szabó Sándorral, Máramaros vármegye alispánjával, a szintén ismert költővel a vadász-kastélyba érkezett látogatóba. A kies helyen az öreg ember halála mind a két poétát megszólaltatta. Endrődi hosszabb megemlékezést írt a Rudolf trónörökös vadászáról. Szabó alispán pedig ezt a kedves kis verset írta:

Az erdőt úgy szerette,
Együtt gyászolt vele.
Az erdő őszszel pusztul.
S őt nem az győzte le.

Hűs vadon elsíratta,
Hű társa, hogy halott, —
S a végső pehenőre
Jó nyoszolyát adott.

Kétes bók.

— Már sokszor akartam mondani önnek, hogy nagyon is hasonlít Petőfihez! *Csak a gondolatai mások.*
— Határozottan! Vettem észre gyakran magam is, nagyságos asszonyom.

*Bő áldás van, jó a termés,
Legyen vigság és nevelés!*

*Busult eleget a magyar
Végre kacagni is akar!*

•**Góbságok**• kaczagtató székely históriák és elbeszélések. Ezt az érdekes és mulatságos könyvet a „Független Ujság” előfizetői kedvezményes árban: **2 korona helyett, csak egy koronáért és 20 fillér postai díjért** rendelhetik meg az írónál. Legzeleszerűbb az 1 kor. 20 fillért utalványon beküldeni *Péterfy Tamás*. IX. Budapest. Köztelek czimre.

Petőfi-szobor Balaton-Almádiban.

A magyar tenger partján, Balaton-Almádi fürdőhelyen emléket emeltek lelkes hazafiak Petőfi Sándornak, a magyar szabadság fenköltlekkü dalosának. A Dunántul ez az első érezzszobra Petőfinek. Ováry Ferencz orsz. képviselő és lelkes férfiak buzgólkodtak a szobor létrejöttén. Petőfi sokat járt pápai iskolásdiák korában, ezen a vidéken Almádiban és Felső-Eörsön is, úgy jutott Almádi, a kies magyar fürdőhely a halhatatlan költő szobrához.

Az almádi Petőfi-szobrot a mult héten leplezték le, éppen azon a napon, mikor 53 évvel ezelőtt Petőfi a segesvári csatatéren elesett.

Vutkovich Sándor, a Petőfi-emlékek szorgalmas kutatója tartott a leplezésnél remek beszédet, melyben a szabadságharcz hősi halált halt lantosának emlékét dicsőítette.

Készülődések a Kossuth-ünnepre.

Megirtuk már, hogy Kossuth Lajos születésének századik évfordulóján szeptember 17-én nemzeti ünnep lesz széles Magyarországon.

Ez az ünnep fényes lesz és méltó a nagy férfiú nevéhez. Az az országgyűlési képviselőkből álló nagy bizottság, melynek fölhívását mi is közzé tettük, nagy tevékenységet fejt ki arra nézve, hogy ünnepet üljön ezen a napon szegény, gazdag, ur és szolga, tornyospalotás városok, szalmakunyhós községek egyaránt, ki ki a maga tehetsége szerint. Azonban a hazafias fölbuzdulásban egyik lesznek e napon mindenek.

A mellett, hogy egy országgraszoló nagy ünnep lesz Budapesten, a vidéki városok, községek, társadalmi testületek mind ünnepélyeket rendeznek, melyek egyházi istentisztekekkel kezdődnek. Föl fog szállani a zsolozsma, az ima a magasba, az egek Urához, a magyarok Istenéhez, aki ennek a sokat szenvedett népnek olyan kiváló embert adott, aminő a nagy Kossuth volt; áldott legyen az emlékezete.

Érdekes, hogy az a nagy olasz város, ahol Kossuth Lajos száműzetése sok évét töltötte és szemeit örök álomra zárta, nem feledkezik meg a nagy magyarról, az egykori »turini remetéről«. Turin városa bejelentette a Kossuth-ünnep rendező bizottságának, hogy küldöttségileg képviseltetni fogja magát a szeptember 19-én Budapesten tartandó Kossuth-ünnepen.

Az aratóünnepekről.

A jó Isten megáldotta bőterméssel a gazdát, a gazda megtisztelti bő lakomával a munkást. A gazda által adott-lakoma egy kis ünnep keretében foly le, melyet arató-ünnepnek nevezünk.

A földmivvelésügyi miniszter felhívásának úgy látszik meg van a hatása, mert ime földes uraink kezdik ujából feleveníteni ezt a régi népszokást, mely az aratóünnepélyekben lélekemelően szokott kidomborodni. Peng a kasza hajnaltól napestig. Izzad a föld népe. Az érett kalász zizegve dől le. Felmarkolják. Keresztbe kötik. Zeng a dal szerelemről, szőke lányról, barna legényről. Es mikor a munka befejezve, ünnepet ül a munkás nép. Ünnepel a gazda jóvoltából, egyszerű, de szép ünnepet. Hiszen a nép lelkületéhez más forma nem is illik. Összeverődnek. Rendbeszedődnek. Felpántlikázzák a megkötött buza-

koszorut. Zsoltárt énekelve mennek az uraság kastélyához. Itt előáll az arató munkások legöregebbje. Illemtudóan leveszi kalapját. Megsimogatja deresedő haját. Megpödri bajuszát s bele kezd a mondókába, ékes ringmusokban magasztalva Istent, a gazdát és a termést:

E korona jelenti
Isten bölcsességét
Ime elhozta ismét
Bőséges termését.
Adjon Isten jövőre is
Bőséges esztendő.
Olyat, mint ez idei volt
Termést elegendőt.
Borban, pénzben és virtusban
Fogyatkozás sohse légyen.
Mind a gazda, mind a háznépe
Gyapardójék békességben.

Erre átnyújtják a koszorut. A házi gazda, a földes ur átveszi, elteszi, megőrzi és szorgalmas munkás népét kitartásra, hűségre bizdítja. Ezután visszavonulnak. A cigány rázendíti s tánczra perdül leány és legény.

Majd lakoma, eszem-izsom következik. S mindez példás rendben legkisebb kifogás nélkül.

Ilyen szép ünnepély után ki ne kívánná tiszta szívéből, hogy sok nemes szívű földesurat adjon az Ég a szegény igyekvő munkás népek, akik nemesak megfizetik a munkást, hanem meg is tisztelik az ő gyöngyöző verejtékei után egy barátságos lakomával, egy szép arató-ünnepel. Az idén sokkal több birtokos tartott arató-ünnepet, mint az elmúlt évben, jövőre pedig még többet remélünk, hogy úgy legyen ez a jó szokás, amint régen volt.

Kis különbség.

— Igaz volna az, nasságos ifjúrám, hogy a kedves papát bezárták volna három havi börtönre?

— Szó sincs róla, khedves Mihálj gazda! Edezerően csak kinevezték üthet Vácra *ülnöknek!* Enji az egész.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Felhívás az összes szövetkezetekhez!

Bármely szövetkezet csak akkor felel meg hivatásának igazán, ha a tagok anyagi érdekeinek gondozása mellett nem feledkezik meg az erkölcsi és szellemi téren teljesítendő köteleességekről sem.

Eddigelé a nép érdekeit minden téren elhanyagolta a vezetésre hivatott értelmiség, de újabb időben örömmel tapasztaljuk, hogy a nép között élő művelt egyének közt már több olyan derék néppárát akadt, ki a szövetkezés valamelyik formájának fölkarolásával a nép anyagi helyzetének javításán is munkálkodni kezd. De kellő sikert ezen a téren is csak akkor lehet elérni, ha az erkölcsi élet javítására és a szellemi színvonal emelésére is gond fordítanak.

Ezen igen egyszerűen, könnyen és minden nehézség nélkül úgy vihető keresztül, ha minden szövetkezettel kapcsolatban létesítetik egy olyan helyiség, (kibéreltetik egy szoba), mely a tagoknak társalgási és szórakozási helyül szolgál.

Ez az intézmény volna az, mely népünket a korcsmák látogatásáról leszoktatná.

Itt megjelenhetnének a szövetkezet vezető egyéniségei is s a néppel gyakran érintkezve, a község erkölcsi, szellemi és társadalmi életének javítása terén felette hasznos munkát végezhetnének.

Egy ilyen helyiség létesítése csekély áldozattal jár. Bármely kis szövetkezetnek sem kerül nagy megerőltetésébe.

A Magyar Gazdaszövetség az így létrejött szövetkezeti olvasókört természetesen támogatni fogja, hogy működésük minél hasznosabb legyen. Támogatni fogja őket könyvtáraik berendezésénél, továbbá egyes jó hírlapoknak kedvezményes előfizetési áron való megszerzésénél. Gondoskodni fog arról, hogy az olvasókörtnek, illetve szövetkezetnek a tagok és község anyagi és szellemi előmenetelére vonatkozólag a felsőbb hatóságokhoz intézett beadványai gyorsan és kedvezően elintéztessenek, támogatni fogja továbbá a szövetkezeti olvasókört azon jogi, telekkönyvi, illeték- és adóügyi szaktanácsadók kiválasztásánál, kik a tagoknak néhány fillérnyi díjért jó tanácsesal fognak szolgálni. Még olyan szakembereket is fog oda küldeni a Magyar Gazdaszövetség, kik az olvasókörtben (természetesen minden díjazás nélkül) különféle mezőgazdasági kérdésekről tanulságos előadásokat fognak tartani.

Ilyen intézménnyel kibővitve lesz a szövetkezet igazán istápolója, gondozója, segítője a község lakóinak.

A Magyar Gazdaszövetség által kiadott gazdasági alapszabály-tervezet (kapható a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalánál Budapest, Baross-utca 10.) 2-ik §-a felsorolja a czélokot, melyeket egy szövetkezeti olvasókörtnek szolgálni kell.

Ha czélszerűbbnek tartja valamely szövetkezet, létesíthet egy külön gazdaszövetséget (gazdakört) a Magyar Gazdaszövetség által kiadott alapszabály-tervezet szerint.

A Magyar Gazdaszövetség minden jó szellemben működő szövetkezetet (bármely központhoz tartozzék is az) készséggel vesz fel tagjai sorába s a

közjó előmozdítására irányuló törekvéseiben tőle kitelhetőleg támogatja is. Az évi tagdíj 12 korona. Tagdíja fejében egy tartalmas havi folyóiratot kap a szövetkezet, mely az időszerű közgazdasági és gazdatársadalmi kérdésekkel foglalkozik.

Igen jó lenne, ha a t. Szövetkezetek legkésőbb augusztus 15-ig elhatároznák az olvasókör létesítését s a Magyar Gazdaszövetség kötelékébe való lépését, hogy a pozsonyi mezőgazdasági országos kiállítással kapcsolatban szeptember hó első felében a kisgazdák és földmivelők érdekeinek előmozdítása céljából tartandó nagyszabású országos gazdakongresszuson már mint a Magyar Gazdaszövetség tagjai vehetnének részt. A Pozsonyba való utazás vasuti s más kedvezményekkel lesz megkönnyítve.

Most, midőn a szövetkezetek s az ezeket vezető papok, tanítók s a többi nemesen érző vezérférfiak ellen valóságos hajszát indítottak azok, kik a népet szellemi és anyagi rabszolgaságban szeretnék tartani, kitűnő fegyver lesz a szövetkezeti eszme harcossainak kezében azon tény konstatálása, hogy a szövetkezetek az elért csekély anyagi haszon egy részét, művelődési célok előmozdítására, szellemi és erkölcsi javak gyarapítására fordítják. Ezzel nemcsak a köz-kormányzat terén működő azon férfiak munkásságát könnyítjük meg, kik a szövetkezeti eszmének barátai, hanem jelentékeny kedvezményeket és támogatást is vivhatunk ki szövetkezeteink részére.

Miután a szövetkezeti olvasókör, illetve gazdaszövetség vagy gazdakör létesítésének úgy erkölcsi, mint szellemi, de anyagi tekintetben is felette kedvező hatása lesz a község lakóira, ezért tisztelettel kérjük, hogy azt, mint igen fontos társadalmi kérdést komoly megfontolás tárgyává tenni s minket b. elhatározásáról (bármilyen legyen is az) minden bizonynyal mielőbb értesíteni sziveskedjenek.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

A kosaras asszony. A mióta a gyermekrontók ügye napfényre került, a csábító asszonyoknak nem volt egy nyugodt percük sem. A munkásnép ostrom alá vette a házat, a melyben laktak, kiüldözték őket a lakásukból. A rendőrség tehetetlen volt az asszonyokkal szemben, mert konokul tagadták a bűnös voltukat. Langer Jenő dr. vizsgálóbíró esütörtökön maga elé idézte Horvát Lajosnét és Horvát Marit és letartóztatta. Így járt másnap a kosaras asszony is, Fábián Józsefné. Hosszas bujdosás után a titkos rendőrök csavargásért a tolonczok házába vitték. Innen kísérték ma délelőtt a vizsgálóbíró elé, a ki Fábiánné is vizsgálati fogságba tette. Mindahárom asszony főlebbezett a letartóztatás ellen a vadtanácsához.

Az aradi kosaras asszony. Mult héten nagy riadalom volt Aradon. A rendőrséghez följelentés ment, hogy M. asszony nemesak maga, de kis leányokkal is üzérkedik. A rendőrség lesben állt és csakugyan két kis leányt fogtak el éjszaka, mikor a

nevezett urinő lakásából kijöttek. Egyik 13, a másik 14 éves. A kihallgatáson több előkelő urat jelentettek be, akik sok pénzt adtak a kis leányoknak. A kerítő asszonyt is letartóztatták, aki látva, hogy hasztalan tagadna, mindent bevallott. Leginkább az urakat fogja sujtani a törvény, mivel a leányok még gyermekkorban voltak.

Aki nem tudja az ura nevét. Szegedi ujságból olvassuk, hogy a Géczy Mártonné becsületén nagy csufszágot tett K. Boresa: ezt a megcsufolt becsületet akarta Géczy Mártonné a járásbiróság előtt tisztára mosni. Tanunak beidézttette Nagy Katát is.

— Van-e hites ura? — kérdezi a bíró Nagy Katát, a tanut.

— Most van, kéröm szépen.

— Hogy hívják?

— Gyurkának hívjuk a tanyán, kéröm szépen.

— Hát a vezetéknevén, hogy hívják?

A menyecske megigazítja a kendőjét a fején, a közben gondolkodik, hogy hát hogy is hívják az ő Gyurkáját.

— No, — sürgeti a bíró, — nem érünk rá sokat gondolkozni. Még az ura nevét se tudja?

— Kérem szépen, én csak Gyuri néven ismerem, más nevét hogy tudnám, hisz nem vagyok az anyja.

— De a hites felesége?

— Alássan kéröm, még csak hat hete mult szombaton, hogy mögesküdtünk, aztán én mög nem kérdeztem a nevit, mert nem tudtam, hogy még törvény elé is kerülök.

• MI UJSÁG? •

Eljegyzés. Jékei Ágh Endre, a »Baromfi-tenyésztők Országos Egyesületé-« nek titkára, lapunk gazdasági részének vezetője és régi derék munkatársunk eljegyezte Kuibus Tullia kisasszonyt Budapesten.

Tisza Kálmán szobra. Nagyváradon a nemrég elhunyt Tisza Kálmánnak szobrot akarnak emelni. Az emléket Nagyvárad városa Bihar vármegyével együttesen állítja fel.

A Gellért-szobor leleplezése. A budai Gellért-hegy oldalán az új eskü-téri hid följárójával szemben most állítják föl szent Gellérnek, a vértanu püspöknek emléksobrát. Jankovich Gyula szobrász mintázta az emléket, mely a püspököt papi ruhában, kezében az apostoli kettős kereszttel örökíti meg. A hittérítő püspökre áhitattal tekint a lelkében megtért pogány magyar. A szobor leleplezését szeptember 4-ére tervezik.

Aranymisés honvéd. Gamason szép ünnepély volt a mult vasárnap Apa János plébános aranymiséje alkalmából. Apa Jánost, mint benézést érte a dicső szabadságharez szele, amely tova ragadta őt 22 társával, akik levette a talárt, kardot kötöttek a haza védelmére. Csatáról csatára küzdöttek hősiessé. Apa ötven évig volt lelkész s Somogy kellő közepében

egy tót nemzetiségű vidék megmagyarosításában neki főérdeme van.

Pusztító jégverés. Nagyszőlősről jelentik: Vasárnap délután félóraig tartó galambtojás nagyságu jég esett, amely óriási károkat tett a tengeri termésben, szőlőkben és gyümölcsfákban. A városban egyetlen épp ablak sínes. A pusztítás, melyet a jégverés okozott, leírhatatlan. Négy embert a jég a mezőn agyonvert. A buzakazlakat a szélvihar szétverte s a rendkívüli jégverés a baromállományban is igen jelentékeny károkat okozott. Az utcákon jajveszékelve szaladgáltak a károsult emberek, akiknek csaknem egész termése tönkrement.

Eltávolított kétfejű sas. A kölesdi tolnamegye község ev. ref. templom tornyán 1822. óta egy hatalmas kétfejű sas csufoskodott. A templomot most javították s ez alkalmul szolgált arra, hogy a kétfejű sast eltávolítsák. A kölesdi fiatalság parázs kis tüntetést is rendezett. Annak öröme, hogy a templom megszabadult a kétfejű sastól, a toronyra kitűzte a nemzeti színű zászlót.

Lefejezett holttest. Seprős környékén titokzatos ügyben folytat most nyomozást a csendőrség. A község határában a minap egy feloszlásnak indult férfi holttestet találtak. A holttest feje a törzstől el volt szakítva s néhány lépésnyire feküdt attól. Az elhunyt egyik zsebében munkásigazolvány volt, amelyet Szaláczki Mihály névre a sátoralja-ujhelyi hatóság állított ki.

Előfizetési felhívás. Egyszerű munkás ember vagyok. Magas iskolákat nem jártam, de tanulgattam saját szorgalmamból és ami műveltségre szert tettem azt a munka után való pihenés óráiban szereztem meg, pihenés idejét nem használtam fel korezmázásra, kedvem inkább abban tellett, hogy tanulgassak, verseljek. Tizenöt év óta írogatok és rimbe szedtem minden olyan dolgot, ami az én bajom, örömöm, vagy mások baja, öröme.

Ugy érzem, hogy helyesen cselekszem, ha verseimet most könyvben kiadom, hogy ilyképpen bizonyoságot szolgáltassak szerény tanulságomról és képességemről.

Óreg koromban nagy gyönyörűségemre szolgálna, ha jó emberek támogatnák vállalkozásomat és elismerésüknek olyképpen adnának kifejezést, hogy előfizetnek könyvemre. A verses könyv címe: „Munka után“. Ára 1 korona. Az előfizetés történhetik személyesen, vagy pedig kérem a könyv árát a következő címre beküldeni: Wágner Ferencz nemzetközi könyvnyomdája. Budapest, VIII. Futó-utca 44. Stanchich László kőfaragó.

JENCS-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitarthatóvá, erőssé teszi; meggátolja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— Ára 2 korona. —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCS VILMOS gyógyszerész-tára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:

Dr. Egger, Nádor' gyógyszerésztárában
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Adhatunk-e tarlórépát teheneinknek.

A tarlórépa értékére nézve gazdáink véleménye nagyon eltérő s a legtöbben azt állítják, hogy fejősteheneknek nem való az, mert egyrészt csipős, kesernyész izü anyagokat tartalmazván, azok hasmenést és emésztési zavarokat idéznek elő s másrészt ugyanez anyagok a tejnek is kesernyész izt adnak. Ezen állítás határozottan tulzás, mert bár igaz ugyan, hogy van a tarlórépában oly anyag, mely kissé csipős, de azért, ha mérsékelt mennyiségben etetjük azt, az emésztésre, illetve a tejelválasztásra nem hat ártalmasan; a mi pedig a tej csipős, kesernyész izét és szagát illeti, ez is csak tulnagy mennyiségben való etetésnél szokott bekövetkezni s akkor is nem annyira az állat vére, mint inkább az istállólevegő az, mely a répaszagot a tejre átviszi. Szó sincs róla, a burgundi répa jóval értékesebb, mint a tarlórépa, mert hiszen tápanyag tekintetében körülbelül 30 százalék a különbözet, de ha tekintetbe vesszük azt, hogy a tarlórépa rövid tenyészideje következtében egy és ugyanazon földdarabnak egy és ugyanazon esztendőben kettős kihasználását teszi lehetővé, mégis nem szabad azt teljesen figyelmen kívül hagyni, mint olyan takarmányt, melyet tejelő marháinkkal is értékesíthetünk. Németországban és Angolországban a legrégebb idő óta művelik, a következő termesztési szabályok betartása mellett. Az őszi gabona tarlóját közép mélyen feltörik, jól megfogasolják és meghongerelik s a mennyiben a föld nem volna elég jó termőerőben, a tarló feltörése előtt műtrágyát szórnak el. A vetést augusztus első napjaiban viszik és pedig sorban 45 centiméter távolság mellett másfél kilogramm vetőmag felhasználásával. Tenyészideje alatt egyszer megkapálják, kiszedését pedig késő ősszel eszközlik, egészen úgy, mint a takarmányrépát.

A famagvak gyűjtése és elvetése.

Bár a gyümölcsfákat nemesak magról, hanem gyökérhajtásról, vesszőről és galyrésről is lehet szaporítani, mégis a legtermészetesebb szaporítási mód: a magról való szaporítás. vagyis az az eljárás, midőn magvakat vetünk a földbe oly czélből, hogy azok fákat neveljenek, vagy oltásra alkalmas alanyokat szolgáltassanak.

Jó fát csak akkor nevelhetünk, ha jó maggal birunk, azaz olyannal, mely teljesen érett, csiraképes és a faj tulajdonságát is magán viseli. Ily magra pedig legjobban úgy tehetünk szert, ha azt magunk gyűjtjük.

Almafa- és körtefa-nevelésre legjobb a fiatal vadalma és vadvörte magját szedni akkor, midőn azok megértek. Az almát felvágjuk s magját kiszed-

jük, a körtét pedig halomba hányjuk s néhány hét múlva, midőn a halomba már megszolykosodott, egy egy vízzel telt edénybe teszszük, ebben a vízzel összekeverjük és törjük úgy, hogy a körte husa kimosható s belőle a mag kiszedhető legyen; a kiszedett magot árnyékos, szellős helyen megszáritjuk s vászon zsacszkóban megőrizzük. Minél hosszabb, domborabb és feketébb a körte magva, annál jobb.

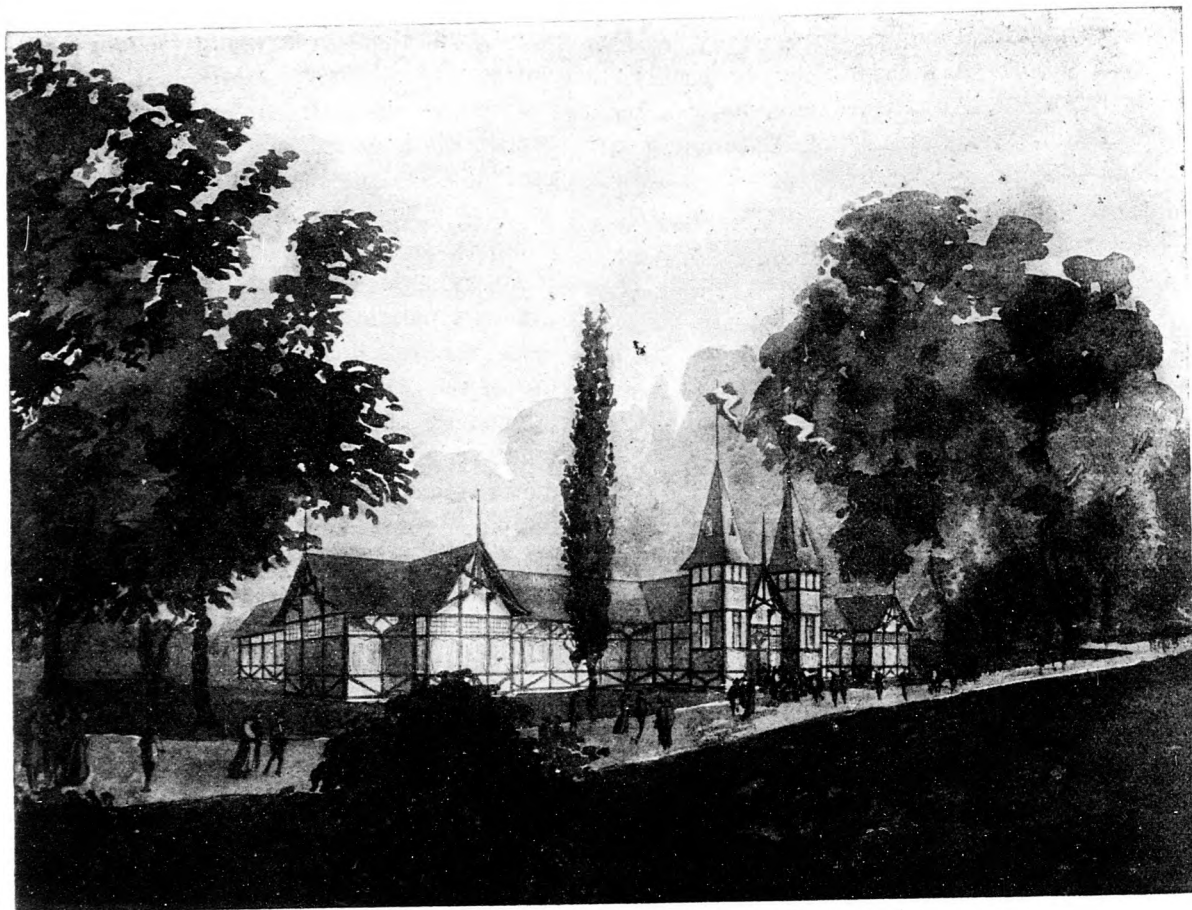
Cseresznyefát vadcsesznyemagból nevelünk s e célból az erdőkben szedjük össze a gyümölcsöt s azt száraz, szellős helyen megszalva eltartjuk a vetésig.

A meggyfát a vörös meggy- és a szagos meggy-magvából szaporítjuk. Ugy a cseresznyénél, mint a

tól mintegy 12—15 cm. távolságu s 4 cm. mélységű sorokat hányunk s ebbe a magot egymáshoz közel beleszórván, a talaj felületét gereblyével vagy deszkával gyengén elsimitjük s ha a talaj lazább minőségű, meg is veregetjük.

Cseresznye-, meggy-, barack-, szilva- és mandulafa magját legjobb mindjárt az érés után elvetni és pedig a cseresznyét és meggyet éppúgy, mint az almafélét, ellenben a barackot, szilvát és mandulát 25—30 cm. sortávolságban egymástól 10—15 cm. távolságra, 5—6 cm. mélyen.

A dió-, gesztenye- és mogyorófa magva szintén kora ősszel lesz elvetve 20—25 cm. sortávolságban egymástól 10—15 cm. távolságra, 8 cm. mélységre

Mezőgazdasági termények csarnoka a pozsonyi kiállításon.

meggyénél a világos színű jobb, mint a fekete. *Barackfa*-neveléshez jobb a keserű, mint az édes; szilvánál pedig a duráneci s a vörös szilva adja oltás alá a legjobb alanyt. A barack- és szilva-magot kiszedvén a gyümölcsből, vagy azonnal elvetjük, vagy szellős, száraz helyen vászonzsacszkóban eltartjuk.

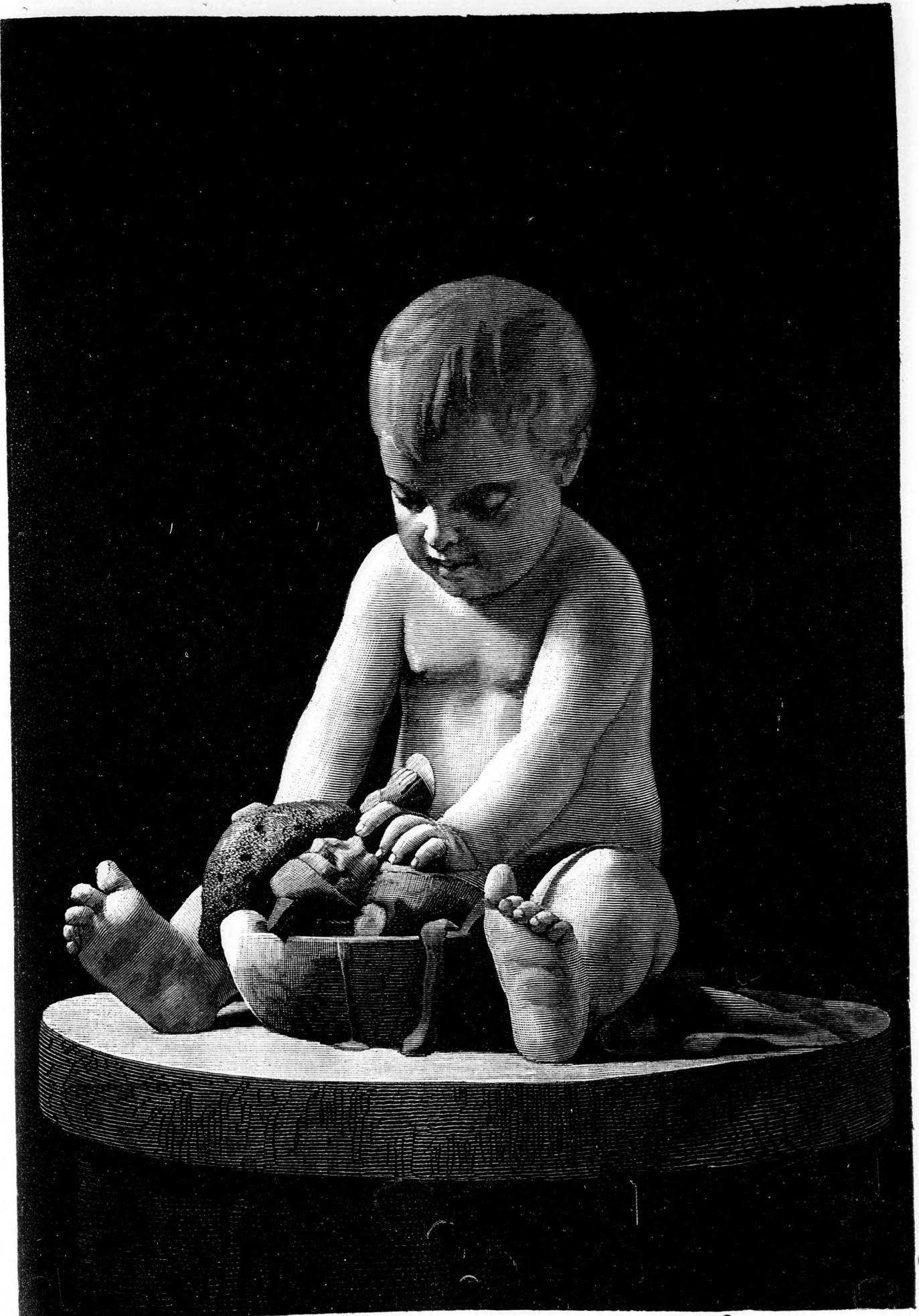
Az összegyűjtött magvak elvetése a magiskolába történik, amely magiskola részére nem tulságosan kővér, hanem inkább műtrágyák alkalmazása által ásványi anyagokban gazdagabbá tett földet választunk ki, azt jó porhanyóra megmunkáljuk, a gyomtól megtisztítjuk s a magoncok könnyebb kezelhetése céljából csapással elkülönített ágyakra osztjuk. Alma, körte, birs, naspolya s egyáltalán almafélénél a vetést lehetőleg ősszel kell eszközölni oly módon, hogy az ágyban egymás-

A bogyfélék és szemesések, nevezetesen az eper; ribizke, köszméte, málna, szamóca stb. magvait legtöbbször tavasz közepe táján vetik el sorokba.

A pozsonyi II. orsz. mezőgazdasági kiállítás.

A pozsonyi mezőgazdasági kiállítás eddig az országban még nem látott nagy arányban lesz rendezve, ami már az eddigi előkészületekből is kitudható. Az állatkiállítás, a mezőgazdasági termények kiállítása, mezőgazdasági ipar, gépkiallítás, szőlő-, bor-, gyümölcskiállítás az egész országot felölelő nagy arányaiban, teljes képet fog alkotni az ország mező-

rü
el
á-
ü,
fa
ig
a-
át
m.
én
an
ro

az
ag-
el

az
ren-
tud-
yek
por-,
nagy
ező-

Játszó gyerek.

gazdasági fejlettségéről, amelyet megbámul a külföld is. Olvasóinknak képekben is beakarván mutatni a kiállítást, ezuttal a mezőgazdasági termények kiállítását magában foglaló nagy csarnokot mutatjuk be, amelyben az uradalmak, egyes vidékek gazdáinak csoportos kiállítása, a gazdasági egyesületek, mezőgazdasági intézmények földi terményeinek kiállítása lesz bemutatva.

Dorn József szabadalmazott törekrázó-rostája.

Beható kísérletezés által a gróf Almásy-féle uradalom főgépészének, Dorn József urnak Gyulaváriban, sikerült a gőzcséplőgépek számára egy olyan törekrázórostát kitalálni, mely hivatva van, az eddigi farostákat a használatból teljesen kiszorítani, mint-hogy a farosták munkája, még ha ezek bármilyen kerek vagy négyszögben elrendezett lyukazattal bírnak, bármilyen sima felületűek is, mindig tökéletlen,

Dorn József-féle törekrázó rostalemez.

mert tekintélyes magvesztéssel működnek s e miatt folyton s állandó a panasz.

Ezen Dorn-féle szabadalmazott rostában, mely vastag aczélemezéből készül, mellékelt rajz szerint, mélyített kerek lyukak vannak és élesszélű tüskés nyelvek a rostalapjából ferdén emelkednek ki. Ezáltal minden ily nyelv alatt egy Δ lyuk támad, mely a farostákkal szemben az áthullasztó nyílások kétszeres keresztmértével bír. Ezen nyelvvalaku fogak munkaközben folytonosan meglazítják a rövid szalmát és töreket, ezt egyuttal az egész felületre egyenletesen elosztják, megakadályozva így az ismert összeesomósodást, ezenfelül még kifelé is tolják a lazított töreket és az így előálló kényszerített kifelé való mozgás által a rosta eldugulása teljesen ki van zárva. A Dorn-féle szab. törökrosta előnyei ezek:

1. A rövidszalma és törökcsomók teljes meglazítása által a benne rekedő magvak a szita felületére és ezen átesnek, magvesztéség tehát nincs.

2. A török egyenletes elosztása által tökéletes és nagyobb lesz a munkaképesség, mert a rosta egész felületével működik.

3. A töröknek folytonosan, kényszeres kifelé való tolása által ennek torlódása és a lyukak eldugulása teljesen lehetetlen.

4. Határtalan tartósság is jellemzi az új aczélerostát, minthogy sem meg nem repedhet, sem ki nem szakadhat, el sem törhet, ami a farostáról tudvalevőleg nem áll.

5. A beszerzési ár a magmegtakarítás vagyis annak teljes kiválasztása által, már az első cséplési idény alatt megtérül.

MULATTATÓ

Imádkozás.

Bágyadt szemével alkonyonként,
Azért néz vissza tán a nap,
Mert nem tud a tájjal betelni,
Hová sugári hulltanak . . .
Hová reggeltől estig én is,
Naponta százszor gondolok:
Fárradt lelkem — már félig alva, —
Utolszor is ott andalog.

Körüljáróm kis udvarunkat:
Minden fűszál mosolyg felém,
Csak vén eperfánk bus; — gyümölcsét
A nyáron meg sem izlelém.
Avult lombjáról, könnyeképen,
Egy-két levélke rám pereg . . .
— Oh hogy minden piczinyke lombját
Az Isten százszor áldja meg!

S ott bent, a kis csendes szobában
Templomi, szent érzés hat át.
Lakóit esőkkel sorra járom:
„Jó éjszakát! jó éjszakát!”
S hogy lelkemet ott éri álom,
És imádkozni elfeled:
Imádság számba nézi Isten,
S megért, meghallgat engemet;

Szabolcska Mihály.

Pali bácsi mulat.

Irta: Péterfy Tamás.

Igy szokta kezdeni:

— Zsuzsika! hallod-e Zsuzsika!?

A cselédleány beszalad a hívásra, mert tudni kell, hogy Pali bácsinál még nincs villanyos csengő, noha lehetne.

— Parancsol a tekintetes ur?

— Zsuzsika leányom én utra indulok.

— Hosszu utra? — kérdezi a cseléd és hamiskás mosoly vonul el az ajkai körül.

— A havasokra megyek fát nézni. Hozd elé a bundámat. Tedd fel a posztócsizmákat. A fegyvert nehogy elfeledd Zsuzsika!

A leány mindezt végig hallgatja, azután megkérdezi:

— A tekintetes asszony tudja már?

— Majd megtudja, ha elmentem! Mozog már!

A kocsi elő áll. Felteszik a nagy farkasprémes bundát. A fegyvert, a posztócsizmát sőt a lábzsákot is. Pali bácsi beül és a kocsis elhajt.

Pali bácsi a kapu alatt meglöki a kocsis jobb oldalát. Tehát jobbra mennek a piac felé, pedig a havasok balra vannak Szász-Régen irányában.

A tekintetes asszony semmit sem szólott a készülődés alatt, mivel a bundát és a fegyvert látta, de az utirány gyanus lett. Pali bácsi alighanem mulatni megy.

Az elrobogó kocsi után a tekintetes asszony már hiába tekint, hanem felteszi magában, hogy utána néz a havasi utazásnak.

Mikor a kocsi a piacztéren a »Transylvania szálloda« elé érkezik, ott Pali bácsi megállítja. (Ugye milyen szép magyar neve van ennek a szállodának? Az Ugron Gábor tulajdona és Transylvania azt jelenti oláhul, hogy Erdély.)

A tekintetes ur leszáll a szálloda északi bejáratánál.

— Józsi! te itt várj meg! Amíg vissza nem jövök, addig itt maradsz.

— Értem, instálom — és sokat pillant a szemeivel Józsi.

Pali bácsi elkerül a szálloda nyugati kapujához és ott kimegy. Már most bizonyosan mulat!

A kocsi ott marad a szálloda előtt. A lovakat megabrákolja és várja a tekintetes urat Józsi. Talán tudja már a többit, de hát sohasem volt jó mindent tudni!...

Ostve felé a tekintetes asszony is előkerül a gyanujával.

Elindul Pali bácsi után. De szomoruan tapasztalja, hogy utat vesztett...

A kocsi ott várja bundával, lábzsákkal és puskával Pali bácsit, de csak nem tér vissza.

Kezdődik a kikérdezés, hanem az a ravasz Józsi olyan buta képpel bámul a tekintetes asszonyra, hogy abból ugyan semmit sem tud kimagyarázni.

— En instálom kocsis vagyok, — vágta ki magát a legény, — csak nem vegyülök a gazdám dolgába!

És a tekintetes asszony azalatt, míg keresi a kedves Pali bácsit, a tekintetes ur mulat... A tekintetes asszony bejárta a város mulató helyét, már a nagyobbakat, de Pali bácsinak ott hírét se hallották két nap óta.

Pali bácsi elveszett...

Majd megkerül, hanem tekintsünk utána, hogy hol is van hát, ha a város valamirevaló fogadóiban nem található?... Azt még a tekintetes asszony sem hiszi el, pedig való igaz. Pali bácsi ott van a saját háza mellett. abban a kis koresmában s

éppen ez az érdekes, hogy a tekintetes asszony mindenfelé keresi, de otthon csak nem kutatja a szomszédban.

Pali bácsi pedig a legnyugodtabban mulat. Ott vannak a cigányok. Rupit a primás, akit csak a napokban emelt fel a téglavetők közül a hegedűsök közé.

Hosszan tart a mulatás. Három nap előtt a végére sem lehet gondolni a dáridónak és azalatt enni-inni kell a móréknak is, de úgy, hogy azon Pali bácsi mulasson.

Az első évéshez összeszedeti Pali bácsi a város minden vendéglőjéből — nem a legfinomabb eledelket, hanem a sörösüvegek elhasznált parafadugóit.

Rupit primásnak avatták, illő, hogy finom eledel legyen a cigányoknak. Pali bácsi pástétomot rendel.

A koresmáros komoly arccal indul a megrendelt finom eledel elkészítéséhez. (Mert Pali bácsi már előre megmondotta, hogy mi lesz az a pástétom.)

Egy óra mulva előkerül az előkelő eledel. Diónagyságu darabokból áll az, csak hosszukás alakja van valamennyinek és prézliben, szép piroosan kirántva...

Jól néz ki. Szinte étvágyat gerjeszt a látása.

— No Rupit, ettél már pástétomot?

— Nem láttam én e keserű világeletemben Pali bácsit!

— Most már lát-hatsz Rupit!

— De eszem is belőle?

— Már hogyne ennétek! No, rajta! Neki!

Neki esnek a cigányok. Nosza rajta! Eszik a pástétomot.

Pali bácsi is eszik, de azt külön tányéron hozta be a koresmáros. Különb az alakja teljesen hasonlít a nagy tál pástétomjához.

Folyik a munka, a cigányok marokra fogják a pástétomdarabokat, de azt tapasztalják nagy szomoruan, hogy azt bizony erősen meg kell rágni. Pali bácsi pedig könnyen nyeli a különös uri eledelt. (Hiába, mégis urnak való étel! — sóhajt Rupit.)

Rágják a cigányok, rágják keservesen. Majd könnyű ered a szemükből kinjokban, de azért csak rágják.

Inni nem szabad a prézliben rántott pástétomra.

Nyári rózsza.

Végre Rupiból kitör a keserőség, de nem Pali bácsinak szólott, hanem a banda csufjának, a nagybögősnek:

— Ne dugd a bögőbe azt a pástétomot Ádám!...

— Hágyd a devlába! busabban szól tülle a bögő!...

Pali bácsi erélyesen tiltakozott (nyakon ütötte a bögőst). Hogy meri a drága pástétomot elposcsékolni.

Most az egész banda rátámadt a bögősre, mert mig veszekedtek nem kellett enni a pástétomot. Hanem a vége csak az lett, hogy megették, mert muszáj volt.

— Hát már innánk is Pali bácsi... — kérte Rupi a mulató tekintetes urtól. (Szoritotta már belül a pástétom.)

Pali bácsi hasra fektete sorjába valamennyi czi-gányt és eléjük tétetett egy-egy liter bort, hogy igyanak, hanem a hasukat a földről fel ne emeljék, mert ott állott a koresmáros egy ruddal, hogy üsse, aki a hasát fölemeli.

A sok prézliben kirántott parafadugó, akarom mondani pástétom, végre úgy felpuffasztotta a czi-gányokat, hogy inkább a bort földre öntötték és onnan itták-szüresölték, csak valamiképpen a szomjukat olthassák.

És ez csak a kezdete, az előestéje volt a Pali bácsi mulatásának, mert a tekintetes asszony csak a harmadik napon sokalta meg a szomszéd kiskoresmából gyöngén áthallatszó zenezót és ájtött.

A mulató Pali bácsinak pedig legelső dolga volt, hogy a kocsiját haza rendelje a szálloda elől s vigasztalta a tekintetes asszonyt, hogy ő a saját házafalát minden órában megtapogatta három nap óta, még csak el sem éghetett volna az ő tudta nélkül.

HARCZBAN A SZABADSÁGÉRT.

A „Független Ujság” eredeti regénye. (30)

No, erre alig vágyott Palma grófnő. Az öreg Inezének mindent elmondott, aki aztán ellátta jó tanácsokkal.

— Megesaljuk az ángliust, — mondogatta az öreg Ineze. — A fölszerelésnél én rendelkezem!

— Jól van öreg, csak meglepő legyen!

— Már azt csak rám tessék bízni.

Az öreg Ineze csakugyan készült a komoly harezra, mert tudta, hogy az a fiatal vezér tud lelkesíteni, de megfontolni előre mitsem tud.

Az angolok remek kirohanást rendeztek. A burok még ügyesebben csalták kifelé a sáncokkal kerített város falai közül. Joubert bur fővezér komoly méltósággal nézte a harczt. Majd a magyarokat rá indította az angol kitörőkre. Hanem csak az öreg Ineze terve szerint, aki még tovább akarta csalni az angolt.

A terve egyszerű volt. Az angolok még ugysem ismerik őket, tehát csalafintán gyávanak mutassák magukat. Ellátta a rakomány dinamitból bőségesen a magyar fiukat. Meghagyta, hogy kövessék Darkót.

A Darkó utasítása pedig az angol lovasok elől való megfutás vala, hogy üldözőbe vegyék őket. Ekkor a dinamitokat mind elhányják a kellő zsinórral begyujtva, hogy azok az üldözők között patogjanak szét. A mennyiséget kürttel adta tudtul Darkó, hogy hány dinamitot kell eldobni.

A kitörő angolok elé egy kis, tizennégy emberből álló csapat vonult. Nekimentek, de oly rosszul lovagoltak, hogy Joubert fővezér elsodálkozott rajta. Majd lefordultak a lóról.

Ez tettetés volt. Így rendezte Darkó.

Neki mentek az angol erős csapatnak. A többi magyar csapattestek utánuk igyekeztek. De csupa immel-ámmal, mintha félnének. Az angol vezér észre vette az ujszerű ellenséget. Láttá ügyetlen mozgását, tehát az alkalmat fölhasználva rájuk ütött a támadókra.

Lett futás. Jön az angol! — kiáltás. Hanyathomlok rohantak visszafelé. Az előre tolt tizennégy lovasból három elesett. A többi szétfutott, mint a föl-zavart galambok, ha az ülü bele csap.

Ebben is meg volt a számítás. Hadd lássa az üldöző ellenség, hogy nemcsak ezek az elsők, hanem az utánok jövő többiek is szaladnak.

Az öreg Joubert a haját tépte ennek láttára. Annyira bizott a magyarok tüzeségébe, hogy segéd csapatokat sem küldött a burok közül. És ezek a díeső magyar vitézek hátat fordítanak az ellenségnek.

Az angol lovas csapat oly erővel rohant a futók után, hogy Joubert bur fővezér nagy veszteséget jósolt még a burok részére is. A magyar csapatot pedig elveszettnek tekintette az utolsó emberig.

A magyar futók rosszul lovagoltak. Amint az erős angol lovasság utól éri és hamar utól éri, azonnal megsemmisül a magyar csapat. A csatlakozott burokkal százhusz ember vala a veszély előtt, menthetetlenül a halálnak eljegyezve.

A vörös zászlót eldobták átnyargaltak rajta. Minden rend felbomlott a futó magyaroknál, csupán a kürt mély hangja bugott valami érthetetlen jeleket. De ezt nem értették a távolról szemlélők. Az üldöző angolok annál is kevésbé.

A futó magyar lovasok a kürt parancsszavára gyors egymásutánba hányták le a begyujtott dinamitokat. Mikor a hátul futók kifogytak, azok helyett más rend lovas maradt el és az dobta le dinamitjait a legutolsóig, a kürt parancsai szerint. Darkó teljesen megvala elégedve a színlelt rendtelenséggel.

S mentül jobban boszankodott a burok fővezére a balsiker miatt, antól jobban megvala elégedve ezért Darkó. A vörös-zászlót maga a vörös zászló kapitánya dobta el, előre megbeszélt terv szerint és a Darkó intésére.

Ezzel az angol üldözőket a legbiztosabban megcsalhatták. A rászédés sikerült. Hatalmas angol lovas oszlop rontott a futókra. És már éppen a sarkukba értek, mikor a föld rázkódni kezdett. Nem ágyudörgés volt az, hanem a sürüen elhányt dinamit kezdette meg rettenetes működését. A begyujtott zsinór mindig a kürt szava szerint rövidebb és rövidebbre vala szabva. A legutolsókat már közvetlen a gyutaes mellett gyujtották meg és dobták hátra az üldözőkre.

A földrázkódást rettenetes dördülés követte. Az üldöző angol lovasság sürü tömegéből pedig velőtrázó ordítás hallatszott utána. A pokoli lárma csak még ekkor kezdődött meg. A lovak borzalmasan nyerítettek, az emberek jajgattak, kiáltoztak, mintha világvége lenne.

Darkó nem fordította vissza a futó magyarokat. Tudta, hogy a lovak lába eltörik az ujonnan lett

dinamit robbanások gödrében. Egy erős kürtszó azt jelentette, hogy kétfelé kell szaladni.

Most már nem ügyetlent mutatva, hanem a legserényebben. A következő percekben az üldöző és kelepezebe, veszedelembe esalt angolok oldalainál voltak. Megkezdődött a mészárlás. (Folyt. köv.)

Képeinkhez.

Nyári rózsza. Van pünkösdi rózsza, hónapos rózsza, őszi rózsza. Ez alkalommal a nyári rózsát mutatjuk be, még pedig kettésben. Az egyik egy viruló szép női arc, a világ legigazibb rózsáiból. A másik az a mellére tűzött rózsza, melyet a meleg nyár daczára, teljes pompájában szakított a virágos kertből. Mosolyog mind a kettő és ha rátekinünk, mi is mosolygunk.

Játszó gyerek. Igen eredeti gondolata volt a szobrász-művésznék, mikor összeállította ezt a kis eredeti szobrocskát. Sima darab, merev darab és mégis, mintha beszélne. Egészséges fücska duzzadó karokkal, tömzsi kis fejével, mozgékony lábával: ez a játszó gyerek. Előtte egy tában játékszerek és egyéb holmi, amikkel elbábrál, eljátszik. A test kidomborodása gondosan és ügyesen van kivive. Ezt a szoborképet mutatjuk be képünkön.

Pótlórejtvény.

— arton.	— ándor.
— rma.	— ároly.
— ina.	— gek.
— énes.	— imród.
— itra.	— éró.
— rpád.	— lek.
— ános.	— éter.
— rlik.	— ndre.

A fenti csonka szavakat egy-egy betűvel kell kiegészíteni, hogy azok mindenike tulajdonnév legyen és a kezdetüket felülről lefelé olvasva szeptember 19-én tartandó ünnep jelölését adja.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.

Megfejtési határidő 1902. augusztus hó 17.

A »Független Ujság« 31. számában közölt talányt helyesen fejtették meg:

Füvessy Ilka, Csongor Mariska, Simó Elekné, Ficzer Gézáné, Keresztyén Gábor, Isó Elemér, Suska Dénes, Péntes János, Magyar János, Szöcs István, Irka Pál, Rácz András, Nagy Ignác, Nagy József, Seress Pál.

A sorshuzásnál Magyar János (Kövesd) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Jókai Mór »Akik kétszer halnak meg« című regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Bekker János urnak. Kérdésében nem irta meg a célt. Már pedig az a fő, hogy választ adhassunk. Olyan kora leánykák részére igen sok nevelő intézet van, de tudnunk kell, hogy mivéből akarja nevelőbe adni. Lehet kisdédóvónő, elemi tanítónő, postai alkalmazott, távirtdai alkalmazott, telefon-kezelő vagy kereskedelmi alkalmazott. Mindezekre más nevelő-intézetet vagyis iskolát ajánlunk, hogy a megfelelőt kiválaszthassa. Ezek tudása nélkül a legjobb akarattal sem adhatunk érdemleges feleletet. — **Módos István** urnak. A Gazdasági Munkás- és Cselédpénz-

tárba igen helyesen teszi, ha belép. A jegyzőnél kell jelentkezni, mindent megtud ott, amiket kérdez. Bár sokan gondolkodnának így és sokan értenék meg a felhívást, mely tisztán a munkásokért létesült. — **Cziger Domokos** urnak. Ha a szomszéd az ő határába fákat ültet, az ellen kifogás nem tehető, hanem jogában áll a másik tulajdonosnak az ő területére átnyúló ágakat és gyökereket levagdosni. — **850. sz. előfizetőnek.** Olyan peres ügyekben, melyek a bíróságok és ügyvédikamara előtt folynak, mi véleményt nem adhatunk, annál is inkább, mert bármi lenne ami véleményünk, annak az illető fél az olyan ügyben, mely már a bírói, vagy más hatósági döntés alatt áll, hasznát úgy sem vehetné. Csak az első számú kérdésre akarunk annyit megjegyezni, hogy az illető ügyvéd egész helyesen járt el, midőn a bérlőt beperelte, mert a bérlő által bírói lététbe helyezett csak olyan bírói ítélet alapján juthatott volna, amely a bérlőt a bérösszeg megfizetésére kötelezi. — **Szivák Katiczának.** A vakok igen is szoktak álmot látni. Ez különös, de így van. Mert az álomlátásban csak az agyvelő működése kell hozzá járuljon az alomkép láthatásához és nem a szemgolyó. Próbáljon csak behunyt szemmel maga elé képzelni egy ismerős alakot. Ugye lehetséges, pedig a látószerv, a szem nem működik közre. — **Joó Istvánné.** Ebben a dologban sajnálatunkra nem adhatunk tanácsot. Családi ügyről nincs véleményünk. — **Sorsjegyekről** a jövő számban írunk feleletet.

A »Független Ujság« szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placzi árak.

Budapest, 1902. augusztus 9 én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 14:00—16:00 K. *Rózs* 12:20 K-től 14:40 K-ig. *Árpa* 11:20 K-től 12:20 K-ig, jobb minőségű 14:00 K-től 17:50 K-ig. *Zab* 14:80 K. *Tengeri* 10:20 K. *Liszt* ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	27 10	27 40	26 90	26 20	25 80	25 20	24 60	22 60	11 40

Buzakorpa finom 8 80 K, durva 9 00 K.

Egyéb magvak: *mák* 25—28 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 11—12 K, aprószemű 18—18 K, *tarka* 20—20 00 K, *lencse* 12—13 K, *sorsó* héjas 18—36 K, *lóhere* 46—56 K, *lucerna* 64—66 K, *baltaczim* 26 00—28 50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 520—740 fillér, muhar 660—760 fillér, zsupszalma 320—380 fillér, alomszalma 240—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 36—42 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 86—88 fillér, 260—280 kg.-mos 76—82 fillér, öreg 300 kg.-on tulí 72—86 fillér, szerb 86—100 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: *Hizott magyar ökör* jobb minőségű 64—69—, középminőségű 54—64—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 58—66 00, magyar tehén középminőségű 56—60 00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 46—, 58 00, szerbiai ökör jobb minőségű 44—68—, kivitel —, középminőségű 34—38—, szerbiai bika 46—67—, szerbiai bivaly 38—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban Élő borju 56—86 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2 40—2 80 K, csirke 1 10—1 70 K, kappan hizott 3 00 K.—7 20 K. Rucza 2 60—3 00 K. Lud sovány 4—8 K. Pulyka sovány 4 40—4 60 K.

Tojás aiföldi 57—60 K, erdélyi 56—58 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 4 30—4 80 K.

Tejtermékek. Teavaj 2 00—2 10, tejföl 62—80 fillér literenként, főzővaj 1 40—1 50 K, tehénturó 12—18 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 4 00—7 00 1 q 3 00—7 00 Petrezselyem 100 kötés 40—7 00, 1 q 35—40—, zeller 100 drb 1 20—1 60, karalábé 2 00—2 50, vöröshagyma 100 kötés 20—40 drb 6 00 q 16 00—20 60, fohagyma 30—32—, vörösrépa 100 drb. 1 60—2 00, fehérrépa, fejeskáposzta 30 00—32 00—, kelkáposzta 100 drb 4 00—8 00, vöröskáposzta 00—00—, fejesaláta 1 00—1 60, kötött saláta 0 00—0 00, burgonya rózsza 1 q 10 40—16 60, sárga 10 40—16 80.

Pozsonyi Kiállítási Sorsjáték

1089 nyeremény 85.000 korona ért.

Főnyeremény 50.000 korona ért.

2-ik főnyeremény **10.000** kor. ért. • 3-ik főnyeremény **5000** kor. ért.
és számos melléknyeremény.

Sorsjegy ára csak 50 fillér. • **HUZÁS VISSZAVONHATLANUL**
1902. szeptember 21-én.

Sorsjegyek kaphatók: minden banküzletben, sorsjegy elárusítóhelyen
és dohánytőzsdében, valamint a **GAZDASÁGI EGYESÜLETEK OR-**
SZÁGOS SZÖVETSEGENEK Kiállítási Sorsjegy Irodájában, Budapest,
V., Nádor-utca 16. szám. — Dohánytőzsde és üzlettulajdonosok
jutalek mellett kapnak sorsjegyet bizományba.

Magy. kir. állami méntelep parancsnoksága Debreczen.

376. szv. szám.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

A debreczeni m. kir. állami méntelep eperjesi, debreczeni, turia-remetei, rimaszombati, szatmár-németii és jászberényi osztályainál elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1902. november hó 1-től 1903. október hó végéig szükségelendő

takarmány és egyéb czikkek biztosítása tárgyában

a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur rendeletére

1902. augusztus hó 25-én d. e. 10 órakor

írásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog alulirott méntelepparancsnokságnál tartatni.

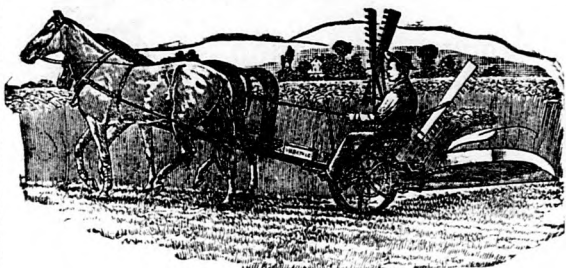
A szállítási feltételek ugy az alulirott méntelepparancsnokságnál, mint az egyes telep-
osztályoknál megtekinthetők.

Az ajánlatok szerkesztésére, valamint a czikkek mikénti szállítására vonatkozólag
felhivatik az érdekeltek figyelme a hatóságilag kifüggesztett árlejtési hirdetményekben
foglalt mintára.

DEBRECZEN, 1902. évi julius hó.

A debreczeni m. kir. állami méntelep parancsnoksága.

ÚJ GABONAA RATÓ - GÉP
 ≡ „HANDY“ ≡

munkában könnyen kezelhető, 25—50%-al eséké-
 lyebb vonóerőt igényel, mint mások. e mellett
 tartósabb, mint az amerikaiak.

✿ Hollingsworth és ✿
 angol amerikai lógereblyék,
 kettős működésű szénaforgatók

ismert legjobb kivitelben

UMRATH ÉS TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosoknál,
 BUDAPEST, V. ker., Váci-körut 60.

1901. évi forgalom 26000 mmázsa.
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek idei második sorozata

f. évi szeptember hó 24-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felkötött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
 pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
 a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
 valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
 elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

70401. szám. II. 1902.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. áll. ménésbirtokon hizóban levő

293 drb és a kisbéri ménésbirtokon hizlalás alatt álló
 65 drb magyar fajta kisorolt igás ökör

folyó évi augusztus hó 14-én délelőtt 11 órakor,

a vezetésem alatt álló miniszteriumban megtartandó zárt írásbeli versenytár-
 gyalás útján eladásra bocsáttatik.

Venni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyeggel és az előirt bánatpénzzel fel-
 szerelt zárt ajánlataikat, a vezetésem alatt álló miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (fél-
 emelet 29. sz.) az említett határidőig nyujtsák be, mivel a később érkező ajánlatok figyelembe
 vétetni nem fognak.

Az eladásra kijelölt hizó ökrök az említett ménésbirtokon megtekinthetők, a részletes
 eladási feltételeket tartalmazó ajánlati minták pedig ugy a vezetésem alatt álló miniszteriumtól
 (II. em. 81.) mint az említett birtokok igazgatóságaitól megszerezhetők.

Budapest, 1902. július 29.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket és Gőz-utimozdonyokat

a legökéletesebb szerkezettel a legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92-50. Budapest-Kelenföld, a vasútállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott természetesen berendezett tartalékrész raktárt és javítóműhelyt tartanak fenn.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900.

erkölcsi támogatásával

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.080.— kor.
Tartalékok	111.053.60 kor.
Összesen	1.779.133.60 kor.

Első évi fölösleg 90.349.— kor.
Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzletredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8-10.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejtelepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 500 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 45000 darab.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-typia, fametszet stb. útján. Terképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag legszébben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta

káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül

Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.